

Δ/ση: Άγιος Κήρυκος Ικαρία
Τ.Κ. 83.300
Τηλ: 2275350400 - 401
Φαξ: 2275022215
Email: dak2@otenet.gr

ΠΡΟΣ:

Υπουργείο Οικονομίας Ανάπτυξης & Τουρισμού

Γραφείο Υπουργού κ. Ε. Κουντουρά

Β) Υπουργείο Υγείας

Γραφείο Υπουργού κ. Α. Ξανθού

Κοινοποίηση:

Γενική Γραμματεία τουριστικής πολιτικής

Δ/ση Τουριστικών Επενδύσεων Τμ. Ειδ. Μ. Τουρισμού

- Σύνδεσμο Δήμων Ιαματικών Πηγών Ελλάδας

- Ένωση Επιχειρήσεων Θερμαλισμού Ελλάδας

- Βουλευτή Σάμου κ. Δ. Σεβαστάκη

Κοιν. Ομάδες: ΝΔ, ΚΚΕ, ΠΑΣΟΚ, ΠΟΤΑΜΙ, ΑΝΕΛ, ΕΝ.ΚΕ.

- Μ.Μ.Ε.

- ORGANIZZAZIONE MONDIALE del THERMALISMO
(OMTh)

- Φορείς που συμμετείχαν στο Συνέδριο

**Θέμα: Συμπεράσματα Συνεδρίου
«Ιαματικά Νερά & Κοινωνικός Θερμαλισμός»**

Αξιότιμοι κ.κ, αγαπητοί/ες φίλοι/λες

Στο Συνέδριο που διοργάνωσε ο Δήμος Ικαρίας (με την συμβολή συλλόγων, φορέων του νησιού και επιστημόνων) με αντικείμενο την υφιστάμενη κατάσταση των Ιαματικών πηγών και τις προοπτικές του κοινωνικού θερμαλισμού τόσο στην Ικαρία όσο και στην πατρίδα μας γενικότερα παρουσιάστηκαν εισηγήσεις – ανακοινώσεις με μεγάλο ενδιαφέρον.

Η παρουσίαση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν σήμερα οι φορείς που διαχειρίζονται ιαματικές πηγές και λειτουργούν συναφείς επιχειρήσεις ήταν έντονη.

Η παρουσίαση των δυνατοτήτων που υπάρχουν ώστε οι ιαματικές πηγές ως φυσικό απόθεμα και ο θερμαλισμός ως ανθρώπινη κοινωνική δράση να συμβάλουν, στη φροντίδα της υγείας εκατομμυρίων εργαζομένων, να ενισχύσουν την Οικονομία, την εργασία νέων ήταν επίσης έντονη, με τεκμηριωμένες εισηγήσεις.

Παραθέτουμε τα ακόλουθα συμπεράσματα, τα οποία καλούμε να εξετάσουν, οι συναρμόδιοι φορείς που χαράσσουν και υλοποιούν την εφαρμοζόμενη πολιτική, τόσο στον χώρο της υγείας όσο και στον κλάδο του τουρισμού που παγκοσμίως βρίσκεται στην επικαιρότητα.

Τα συμπεράσματα που αφορούν άμεσα το **Δήμο Ικαρίας** και στα οποία στόχευε με την πραγματοποίηση του συνεδρίου είναι: Η **ανάδειξη των πηγών Ικαρίας**, η **προώθηση της έρευνας και τεκμηρίωσης των θεραπευτικών ιδιοτήτων των ραδονιούχων μεταλλικών πηγών**, η **παρουσίαση της νέας αρχιτεκτονικής πρότασης του υδροθεραπευτηρίου «Απόλλων»** Θέρμων Ικαρίας καθώς και οι **δυνατότητες ανάπτυξης νέων μορφών θερμαλιστικών δραστηριοτήτων στο νησί.**

Αυτό επιτεύχθηκε σε μεγάλο βαθμό τόσο για τον Ικαριώτικο όσο και γενικά για τον ελληνικό θερμαλισμό. Παραθέτουμε τα συμπεράσματα από τις εισηγήσεις των επιστημόνων.

1) Η κ. Ε. Φλώρου έχοντας μεγάλη εμπειρία στην έρευνα με κάθε επιστημονική δεοντολογία παρουσίασε το «**Πρόγραμμα Συστηματικής Ραδιολογικής Επισκόπησης Ιαματικών Θερμομεταλλικών Πηγών**». Η εισηγήτρια ερευνά τη ραδιολογική καταλληλότητα των μεταλλικών πηγών στα πλαίσια που υπαγορεύει ο νόμος για την αναγνώριση. Για την Ικαρία πραγματοποίησε 54 μετρήσεις σε δείγματα από 8 θερμές πηγές. Επίσης πραγματοποίησε μετρήσεις ραδιενέργειας στον αέρα των εσωτερικών χώρων των υδροθεραπευτηρίων «**Απόλλωνας**» και «**Σπήλαιο**» σε διάφορες συνθήκες έντασης και ροής νερού στις καμπίνες των λουτήρων. Τα αποτελέσματα αναφέρει η ερευνήτρια των μετρήσεων έδειξαν ότι οι συγκεντρώσεις του ^{222}Ra στους λουτήρες υπο-δεκαπλασιάζονται από την πηγή, ενώ οι υπολογισθέντες ρυθμοί δόσεων για το κοινό στον αέρα των εσωτερικών χώρων ευρίσκονται εντός των ορίων που έχουν θεσπισθεί για την έκθεση του κοινού και των εργαζομένων στους χώρους επίσκεψης και εργασίας με βάση τους Ελληνικούς κανονισμούς Ακτινοπροστασίας (ΦΕΚ 216B, 5/3/2001).

Η κα Φλώρου ανέφερε τις ραδιενεργές πηγές της χώρας μας και με τη μεγάλη της εμπειρίας μας προτείνει α) Μελέτη υποδομής εξαερισμού για την απομάκρυνση του Rn-222 από την πηγή β) πρόγραμμα ραδιολογικής παρακολούθησης των συγκεντρώσεων του ^{222}Rn αποτελεσματικό και στη βάση κόστους και χρόνου.

2) Ο κος Γ. Καλιβρούση με την εισήγηση «**Η Θεραπευτική Ακτινοβολία του Ραδονίου των Μεταλλικών Πηγών στα Ιαματικά Λουτρά για Παθήσεις του Μυοσκελετικού Συστήματος**» μας έδωσε πλήρη εικόνα της θεραπευτικής δράσης του ραδονίου και ανέφερε από την εμπειρία του παραδείγματα από μονάδες θεραπείας με χρήση ραδονίου. Συμπερασματικά τόνισε ότι η ραδονιοθεραπεία (Radonbalneology) αποτελεί για την αντιμετώπιση ασθενειών του κινητικού συστήματος μία λογικού κόστους θεραπεία, η οποία παρέχει ισχυρή και μακροχρόνια ανακούφιση από τους πόνους, καθώς επίσης μείωση της παρεχόμενης φαρμακοθεραπείας και βελτίωση της ποιότητας ζωής των πασχόντων.

(Η συνολική έκθεση σε ακτινοβολία σε όλο το διάστημα που διαρκεί η θεραπεία, συνήθως μια φορά το χρόνο, κυμαίνεται μεταξύ 0,2 mSv και 1,8 mSv, δόση που βρίσκεται μέσα στα περιθώρια της περιβαλλοντικής ακτινοβολίας και δεν θεωρείται επικίνδυνη από ιατρικής πλευράς, καθώς συμπίπτει με την επιβάρυνση ενός συνήθους ακτινογραφικού ελέγχου).

3) Οι κες Ξ. Μιχαήλ και Μ. Τζάρα, με την εισήγηση «**Η Συμβολή της Ιαματικής Λουτροθεραπείας στα πλαίσια της Αποκατάστασης**» μας έδωσαν πλήρη εικόνα των μεθόδων υδροθεραπείας, των μηχανισμών δράσης της λουτροθεραπείας και των τεχνικών που χρησιμοποιούνται. Αναφέρθηκαν σε Παθήσεις του κινητικού συστήματος (ρευματολογικές, ορθοπεδικές και αθλητικές κακώσεις) που εφαρμόζονται με θερμά αλατούχα, βρωμοϊοδειούχα νερά.

4) Ο κος Χ. Αγγελόπουλος μας έδωσε με ακρίβεια τον τρόπο «**Ταυτοποίησης των Ιαματικών Πηγών και αναφέρθηκε στο Παράδειγμα των Πηγών Ικαρίας**» που ο ίδιος μελέτησε. Αναφέρθηκε επίσης στην προστασία των πηγών και ως έμπειρος μελετητής τόνισε την αναγκαιότητα αναθεώρησης του νομοθετικού πλαισίου.

5) Ο κος Pier Frac. Bernacchi, παρουσίασε την εισήγηση «**Η Κατάσταση και οι Τάσεις στον Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο Θερμαλισμό**». Αναφέρθηκε αρχικά στη μελέτη που εκπονήθηκε από την παγκόσμια οργάνωση θερμαλισμού με συμμετοχή ειδικών επιστημόνων από 10 χώρες, την αρωγή και συνεργασία όλων των επιστημονικών ενώσεων που εμπλέκονται και η οποία φέρει τον τίτλο «**Hydroglobe**». Στόχος της όλης προσπάθειας η υδροθεραπεία να αποκτήσει παγκόσμια ενιαία φωνή, να περιγραφούν οι μεθοδολογίες της υδροθεραπείας, οι μηχανισμοί δράσεις, να εξετασθεί το νομοθετικό πλαίσιο της υδροθεραπείας σε μερικές χώρες κ.α. Ο εισηγητής περιέγραψε την κατάσταση στις

ευρωπαϊκές χώρες και σε χώρες της Ασίας, Αμερικής σχετικά με το πλαίσιο εφαρμογής των θερμαλιστικών θεραπειών και τη σχέση θερμαλισμού-τουρισμού. Αναφέρθηκε σε παραδείγματα και τόνισε την λουτροθεραπεία που κερδίζει συνεχώς έδαφος στον τομέα της «φυσικής κατάστασης». Η κα **L. Loredana**, ανέπτυξε το θέμα «**Ευρωπαϊκή Διασυννοριακή Υγεία & Θερμαλισμός**». Τονίζοντας τους κανόνες που έθεσε η οδηγία, την εφαρμογή και τα προβλήματα που προκύπτουν από τα δύο χρόνια εφαρμογής. Από τις δύο παραπάνω εισηγήσεις **συνοπτικά αναδείχθηκαν οι δυνατότητες που υπάρχουν με βάση την εμπειρία άλλων χωρών**, αλλά και τα περιθώρια βελτίωση, με συγκεκριμένες ενέργειες στο θεσμικό πλαίσιο που αφορούν τόσο τον χώρο της υγείας όσο και τον κλάδο του τουρισμού.

6) Ο κος Ζ. Αγγελίδης στην εισήγηση του «**Ελληνικό Θερμαλιστικό Σύστημα: Υφιστάμενη Πραγματικότητα και οι Αναγκαίες Μεταρρυθμίσεις**», αναφέρθηκε διεξοδικά στην **διαμόρφωση μιας νέας πολιτικής πρότασης για τον χαρακτήρα που καλείται να έχει ο θερμαλισμός** σήμερα σε όλες του της εκφάνσεις.

Ο εισηγητής αναφέρθηκε σε δύο ενότητες που χαρακτηρίζουν το αντικείμενο του Τουρισμού-θερμαλισμού. Η πρώτη αφορά ιαματικούς φυσικούς πόρους και τα περιβάλλοντά τους και η δεύτερη τον πολιτισμό που δημιούργησαν οι Έλληνες εδώ και τρεις περίπου χιλιάδες χρόνια για τη χρήση του νερού στην ανθρώπινη υγεία. Η αναφορά του στον πολιτισμό με συγκεκριμένα παραδείγματα έγινε προκειμένου να αποδείξει τον λανθασμένο δρόμο που ακολουθούμε γενικά για στον Τουρισμό-θερμαλισμό και ειδικά με το θέμα των αναγνωρίσεων τα τελευταία δέκα χρόνια. Ο πολιτισμός μας και οι σημερινές κοινωνικές, οικονομικές ανάγκες και απαιτήσεις, **μας υπαγορεύουν αλλαγές και επαναπροσδιορισμούς των άρθρων του νόμου 3498/2006**. Ο θερμαλισμός (ιαματικές πηγές) τόνισε ότι αποτελεί «**εθνικό απόθεμα**» που αξιοποιείται **με στόχο τη φροντίδα της ανθρώπινης υγείας, την ανάπτυξη της οικονομίας την περιβαλλοντική ωφέλεια**. Σε αυτό τον εννοιολογικό ορισμό και την ταξινόμηση των 116 μεταλλικών πηγών σε 8 κατηγορίες (Οξυπηγές, Υδροανθρακικές, Θειϊκές, Αρσενικούχες-Σιδηρούχες, Θειούχες, Χλωριονατριούχες, Αλατούχες Br/J, Ραδιενεργές) με τις αντίστοιχες ενδείξεις οφείλει να χτιστεί ένα ευέλικτο νομοθετικό πλαίσιο που να εμπεριέχει όλες τις εκφάνσεις του αντικειμένου «**Τουρισμό-θερμαλισμός**».

Το υπουργείο υγείας, τόνισε ο εισηγητής, είναι το αρμόδιο να αναγνωρίζει το μέσον, να θέτει τους κανόνες λειτουργίας των υδροθεραπευτηρίων να φροντίζει τους λούόμενος, να προσδιορίζει τεχνικές, να κάνει έρευνες, κ.α

Στο πεδίο των «**φυσικών πόρων**» αρμόδιο οφείλει να είναι το υπ. περιβάλλοντος το οποίο γνωμοδοτεί για τις πηγές την προστασία, τα αποθέματα, την αξιοποίηση κ.α.

Το υπουργείο τουρισμού οφείλει να αποδέχεται τα στοιχεία των δύο παραπάνω υπουργείων και να «**ανακηρύσσει**» το μέσον και να διαχειρίζεται τον τοπικό τουρισμό.

Επίσης το υπουργείο τουρισμού, η περιφέρεια και η τοπική κοινωνία-αυτοδιοίκηση στην οποία συντελείται η δράση είναι απαραίτητο να έχουν διακριτούς ρόλους και να συγκροτούν ως ολότητα οριζόντια και κάθετα τον ελληνικό θερμαλισμό. Αυτό οφείλει να μελετηθεί και εφαρμοστεί. Κάθε άλλο υποβαθμίζει και απαξιώνει το αντικείμενο και τη λειτουργία του.

7) Ο κος Κ. Τσακίρης με την εισήγησή του «**Έρευνα Επισκεψιμότητας Λουτρικών Μονάδων 2005-2015**» μας έδωσε την εικόνα σε ότι αφορά την κίνηση των λουομένων. Η κίνηση σημείωσε ο εισηγητής παραμένει πολύ χαμηλή εκτός μικρών εξαιρέσεων που παρατηρείται για το 2016 μικρή άνοδος. Παρουσίασε συστηματική έρευνα από το 2010 έως και το 2016 ερμηνεύοντας τα αποτελέσματα σε όλα τα διαμερίσματα της χώρας

8) Ο κος Μ. Μήτρακας μας παρουσιάζει πλήρη εικόνα του θεραπευτικού πηλού. Τον τρόπο της σύνθετης διαδικασίας για την ωρίμανση του πηλού. Ο εισηγητής αναφέρθηκε στα αρχικά χαρακτηριστικά του πηλού και τη μεταβολή των φυσικοχημικών χαρακτηριστικών του κατά την επαφή του με το νερό και το ρόλο των μικροοργανισμών. Δίνει μία πλήρη περιγραφή των ιδιοτήτων (πλαστικότητα, χημικό χαρακτήρα, ειδικό βάρος, θερμική συμπεριφορά κ.α).

Τέλος ειδική αναφορά έγινε στη «Λιμνια γη» και τη χρήση της ως φαρμακευτικό προϊόν που χάνεται στα βάθη των αιώνων.

9) Ο κος **Θεμιστοκλής Κατσαρός** Αρχαιολόγος – Ιστορικός παρουσίασε την τοπική ιστορία των θέρμων και γενικότερα της Ικαρίας. Ο ίδιος, Ικάριος, με ιδιαίτερη αγάπη συνεχίζει να μελετά την ιστορία του τόπου και στο συνέδριο μας έδωσε στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με τη **διαχρονική εξέλιξη για τη χρήση των θερμών νερών σε διάφορες περιοχές της Ικαρίας και ιδιαίτερα για τα Θέρμα**. Ο κος Κατσαρός μεταξύ άλλων ανέφερε τα εξής: «*Η πόλη των Θερμαίων αναφέρεται στους καταλόγους της Α' Αθηναϊκής συμμαχίας (478 – 477 π.Χ) αλλά και της Β' (378 – 377 π.Χ), και το χρηματικό ποσό το οποίο κατέβαλαν στα ταμεία της συμμαχίας, δεν ήταν διόλου ευκαταφρόνητο..... Αρκετός κόσμος προσήρχετο σ' αυτά τα λουτρά για θεραπεία, τόσο από τα γύρω νησιά, όσο και από τις απέναντι Μικρασιατικές πόλεις. Βέβαια δεν διαθέτουμε προς το παρόν γραπτές μαρτυρίες, αλλά τα αρχαιολογικά ευρήματα ενισχύουν την άποψη αυτή*». Ο εισηγητής ανέφερε ακόμη: «*Ανατολικά των Θέρμων, στη θέση Λουμακιά, ευρίσκονται τα «Χαλασμένα Θέρμα» με θερμοπηγή και λείψανα λουτρικών εγκαταστάσεων. Οι πηγές, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν και αξιοποιήθηκαν κατά την αρχαιότητα πρέπει να ήταν ο Θερμός (δυτικά του Αγ. Κηρύκου), η πηγή του Σηλαιού, η πηγή των Χαλασμένων Θέρμων και η πηγή της Αγ. Κυριακής στην Αρμυρίδα, και τούτο από τα λείψανα τα οποία εντοπίστηκαν σ' αυτές τις θέσεις. Κατά τον 3ο αιώνα παρατηρούμε δραστηριοποίηση προς αξιοποίηση των λουτρών. Εκτός από τα χαλασμένα Θέρμα, Παρατηρήσαμε οικοδομικές δραστηριότητες και γύρω από τις θερμοπηγές της Αγ. Κυριακής. Την ίδια περίοδο οι Θερμαίοι αλλάζουν όνομα και μετονομάζονται σε «Ασκληπιείς» και κυκλοφορούν νόμισμα δικό τους..... Η χρήση των ιαματικών πηγών σε μικρότερη κλίμακα δεν έπαυσε και κατά την διάρκεια της Ρωμαιοκρατία. Σήμερα, προς το παρόν τουλάχιστον γνωρίζουμε τρία ελληνορωμαϊκά λουτρά (υπόκαυστα) στο νησί. Η υδροθεραπεία συνεχίστηκε και κατά τους Βυζαντινούς χρόνους. Στους νεώτερους χρόνους, έχουμε πολλές αναφορές από τους **Ξαβιέ Λάντερερ, Ιάκωβο Ραγκαβή (1854) Henry Hauttecoeur (1896), Κ. Κτενά και Κ. Μακρή, (1925)**. Η πραγματική δυναμικότητα των λουτρών αποκαλύφθηκε από τον **Μιχ. Περτέση, τα έτη 1936-38**».*

10). Ο κος Γιάννης Μουλάς μας έδωσε μια πλήρη εικόνα της λειτουργίας των λουτρών στα Θέρμα και σε άλλες ιαματικές πηγές του νησιού μετά το 1920. Οι αναφορές του εισηγητή φθάνουν μέχρι στις μέρες μας με συγκεκριμένα παραδείγματα που βίωσε και ο ίδιος καθώς με ευαισθησία ασχολείται με ιδιαίτερη αγάπη για την κοινωνική πρόοδο του τόπου του. Τα ιαματικά μας λουτρά δέχτηκαν μεγάλο αριθμό λουομένων. Οι λούσεις που πραγματοποιήθηκαν την δεκαετία του 60 έφθασαν σε μεγάλα νούμερα καθώς ο κόσμος αισθανόταν την ευεργετική επίδραση του ιαματικού νερού. Έτσι τα λουτρά μας (αλλά και ο τόπος μας) καθώς προσέφεραν ανακούφιση αγαπήθηκε από χιλιάδες πάσχοντες.

Από τις εισηγήσεις των ανωτέρω επιστημόνων συνοπτικά **αναδείχθηκαν και τονίστηκαν:**

- ✓ **Οι σημαντικές δυνατότητες για αγωγή υγείας των επισκεπτών στις πηγές της Ικαρίας και ιδιαίτερα τα οφέλη από την εφαρμογή με τους κανόνες της ιατρικής τέχνης της ειδικής μορφής λουτροθεραπείας που ονομάζουμε «ραδονιοθεραπεία». Καταρρίφθηκε στην ουσία ο μύθος του «φόβου».**
- ✓ **Η αναγκαιότητα της υδροθεραπείας, και η μεγάλη συμβολή που έχει στην θεραπεία, πρόληψη και αποκατάσταση των επισκεπτών. Τονίστηκαν τα οφέλη από την παράλληλη ανάπτυξη της ειδικής μορφής τουρισμού που μπορεί να εφαρμοστεί υπεύθυνα και μεθοδικά στη χώρα μας.**
- ✓ **Η διαχρονική αδιάκοπη χρήση του ιαματικού νερού από τον 5^ο π.Χ. αιώνα μέχρι σήμερα μαρτυρεί την ευεργετική του επίδραση στην ανθρώπινη υγεία. Αυτή η πραγματικότητα μας υπαγορεύει όχι την εκ νέου αναγνώριση των πηγών ως «ιαματικών» (αυτό έγινε το 1920-1930) αλλά την επικαιροποίηση αυτής της διαδικασίας.**

- ✓ Η ευθύνη της Κυβέρνησης να φροντίσει τους κανόνες δεοντολογίας έτσι ώστε η υδροθεραπεία και οι μορφές της να ασκούνται με σεβασμό και υπευθυνότητα σε κάθε εργαζόμενο ή συνταξιούχο που το έχει ανάγκη.
- ✓ Οι δυνατότητες των ιαματικών πηγών Ικαρίας να συμβάλουν στην τοπική οικονομική δραστηριότητα. Αυτό αναδείχτηκε από τις εισηγήσεις: α) Του Σ. Αγγελίδη «**Θέρμα Ικαρίας, ως Τόπος Θερμαλισμού**» ο οποίος αναφέρθηκε στους παράγοντες και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του θερμαλισμού των θέρμων Ικαρίας τον οποίο χαρακτήρισε ως «**θεραπευτικό τόπο**» στην κατεύθυνση του συστήματος με αντικείμενα ανάπτυξης την υδροθεραπεία, θαλασσοθεραπεία, κλιματοθεραπεία. Αναφέρθηκε σε ιστορικά, οικολογικά, κοινωνικά, πολιτισμικά, και ιδιαίτερα στα ποιοτικά χαρακτηριστικά του νερού, τις εφαρμοζόμενες θεραπείες, την προσπέλαση, την οικονομία του τόπου κ.α.
β) Των Δ. Καμενή & Σ.Αμπατζόγλου οι οποίοι μελέτησαν και παρουσίασαν «**την Αρχιτεκτονική μελέτη νέου Υδροθεραπευτηρίου Απόλλων**» παίρνοντας υπόψη τους τα στοιχεία του τόπου που κατέγραψε ο κ Σ. Αγγελίδης, μελέτησαν το χώρο και σχεδίασαν το νέο υδροθεραπευτήριο «**Απόλλων**». Έδωσαν νέο προσανατολισμό και αισθητική, και το νέο κτίριο χαρακτηρίστηκε από τους συνέδρους όμορφο, απλό και λειτουργικό.

Στην στρογγυλή τράπεζα συζητήθηκαν τα θέματα, έγιναν παρεμβάσεις από πολίτες και ο Δήμος Ικαρίας έθεσε το ακόλουθο πλαίσιο διεκδίκησεων:

1. Ανάπτυξη σύγχρονων υποδομών με ευθύνη και χρηματοδότηση του κράτους □ όπου υπάρχουν λουτροπηγές στην χώρα. Όστε να διασφαλιστεί η λειτουργία των λουτροπηγών όλο το χρόνο (να είναι ασφαλείς με τον απαραίτητο εξοπλισμό και στελέχωση) □
2. Να γίνουν μόνιμες προσλήψεις επαρκούς αριθμού προσωπικού όλων των ειδικοτήτων και επιμόρφωση για την απρόσκοπτη λειτουργία των ιαματικών λουτρών και τις ανάγκες των λουομένων.
3. Παραχώρηση των ιαματικών πηγών στην Αυτοδιοίκηση καθώς ο φυσικός πόρος - μέσον αγωγής υγείας είναι τοπικός πόρος.
4. Άμεση τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου (N.3498/2006). Ο θερμαλισμός αποτελεί «**εθνικό απόθεμα**». Ο τρόπος αναγνώρισης που συντελείται τα τελευταία δέκα χρόνια στο υπουργείο Τουρισμού βρίσκεται σε λάθος κατεύθυνση καθώς απαξιώνει την ιστορία και τον πολιτισμό μας, υποβαθμίζει το αντικείμενο παγκόσμια και δημιουργεί προβλήματα στην ανάπτυξη και λειτουργία των μονάδων θερμαλισμού.
5. Να προχωρήσουν άμεσα: α) Η πιστοποίηση του μέσου και των μορφών χρήσης, β) Ο χαρακτηρισμός των θερμαλιστικών εγκαταστάσεων ως μονάδων Α/θμιας φροντίδας υγείας με όρους και προϋποθέσεις, γ) Να δημιουργηθεί «**σχολή θερμαλιστικών σπουδών**». Οι δαπάνες που απαιτούνται για αυτές τις προσαρμογές να καλυφθούν □ από το κρατικό προϋπολογισμό □ και όχι από την οικονομική δυνατότητα του κάθε Δήμου.
6. Επαναφορά των επιδομάτων λουτροθεραπείας, τουλάχιστον στο επίπεδο του 2011. Να χορηγούνται όσες λούσεις απαιτούνται, με αυστηρά επιστημονικά κριτήρια για τη βελτίωση της υγείας και την ανακούφιση των συμπτωμάτων. Πλήρης □ κάλυψη, του κόστους μεταφοράς, διαμονής και σίτισης.
7. □ Επανεξέταση στο επίδομα λουτροθεραπείας όλων των ασθενειών που έχουν περικυβεί τα προηγούμενα χρόνια.

□□□

Τέλος σε ότι αφορά την διεκδίκηση των αναγκαίων πόρων ώστε να αποκτήσει ο Δήμος Ικαρίας τη δυνατότητα παροχής σύγχρονων υπηρεσιών στις οποίες θα έχουν πρόσβαση οι εργαζόμενοι και οι συνταξιούχοι και όχι απλά οι τουρίστες. Εστιάζουμε στην πρόταση του Δήμου Ικαρίας όπως παρουσιάστηκε από την «**Αρχιτεκτονική μελέτη νέου Υδροθεραπευτηρίου Απόλλων**».

Επισημαίνουμε ότι ο Δήμος Ικαρίας αξιοποιώντας την θετική αλλά και την αρνητική εμπειρία του παρελθόντος, στοχεύει στο μέλλον με μια πρόταση που εκπονεί ο ίδιος, έτσι ώστε να αποφύγει την αρνητική έκβαση που είχε η πρόταση αξιοποίησης των Ιαματικών πηγών μέσα από την ΕΤΒΑ. Μια πρόταση που φιλοδοξούμε να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για να «ανοίξουμε» την πόρτα του διαβόητου ΕΣΠΑ.

Ο **Δήμος Ικαρίας** προετοιμάζεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο αλλά αυτό δεν αρκεί για δυο λόγους, πρώτον το ΕΣΠΑ έχει έντονα στοιχεία ανταγωνισμού και δεύτερον οι διαδικασίες του ΕΣΠΑ δεν επιτρέπουν στον Δήμο να υποβάλει μονός πρόταση και να υλοποιήσει ένα έργο τέτοιας κλίμακας. Συνεπώς αναδύεται η **ανάγκη δέσμευσης** από την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, τόσο ως πολιτικό όργανο αλλά και ως διοικητικός μηχανισμός για υποστήριξη της πρότασης του δήμου Ικαρίας, σε αυτή την κατεύθυνση κρίνουμε ως θετικό βήμα την τοποθέτηση του **Αντιπεριφερειάρχη της Π.Ε Σάμου** κ Ν. Κατρακαζου.

Ανάλογη υποστήριξη τόσο για την συγκεκριμένη πρόταση όσο και ως προς την αποδοχή των συμπερασμάτων του συνεδρίου, χρειάζεται από την πολιτική ηγεσία του υπουργείου **Υγείας** και του υπουργείου **Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού**. Δυστυχώς μέχρι σήμερα δεν έγινε δυνατό να εκδηλωθεί αυτή, αφού υπήρξε παντελής απουσία τόσο της πολιτικής ηγεσίας όσο και των σχετικών τμημάτων των υπουργείων που κλήθηκαν στο συνέδριο. **Ελπίζουμε αυτό να εκδηλωθεί στην συνέχεια, σε ότι μας αφορά πάντως επιμένουμε να την διεκδικούμε.**

Για την συνέχεια και σε ότι αφορά την θέση του Δήμου Ικαρίας, σας τονίζουμε ότι δεσμευόμαστε για την **διαρκή προσπάθεια βελτίωσης των υφισταμένων δημοτικών υποδομών.**

Ο **Δήμος Ικαρίας**, αισθάνεται την ανάγκη να ευχαριστήσει όσους ανταποκριθήκαν στην έκκληση για την διοργάνωση αυτού του συνεδρίου, και αυτό αφορά και τους εισηγητές που συνέβαλαν καθοριστικά καταθέτοντας την επιστημονική τους γνώση, αλλά και τους φορείς που συνέβαλαν (*σύλλογος επαγγελματιών Απόλλων, σύλλογος Ικάρων επιστημόνων, παράρτημα Λυκείου Ελληνίδων, επιστήμονες*) στο μέτρο των δυνατοτήτων τους για την υλοποίηση αυτού του εξαιρετικά ενδιαφέροντος εγχειρήματος. Επίσης ευχαριστούμε και όσους ανταποκρίθηκαν συμμετέχοντας στις εργασίες του συνεδρίου και τις δυο ημέρες.

Τέλος ο **Δήμος Ικαρίας** συγκροτεί ομάδα εργασίας από εισηγητές του συνεδρίου, που προσφέρθηκαν εθελοντικά να υποστηρίξουν τον Δήμο μας σε όποιο πρόβλημα σχετικό με την προσπάθεια αξιοποίησης των ιαματικών πηγών. Παράλληλα σχεδιάζουμε τη λειτουργία ενός εργαστηρίου για τον θερμαλισμό της Ικαρίας και γενικότερα της χώρας που θα επιμεληθεί εκείνων των ερευνών που δίνουν νόημα στο αντικείμενο και την προκοπή του θερμαλισμού.

Τα πρακτικά του συνεδρίου **«Ιαματικά Νερά & Κοινωνικός Θερμαλισμός»** θα εκδοθούν το επόμενο έτος με ευθύνη του Δήμου. Μέχρι τότε μπορείτε να βρείτε τις εισηγήσεις στην Ιστοσελίδα του Δήμου Ικαρίας (<http://ikaria.gov.gr>), ενώ τις εργασίες του συνεδρίου μπορείτε να τις παρακολουθήσετε διαδικτυακά στις εξής διευθύνσεις:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLbo29-Ay4EiIkuVT2Z57GCtup77DKsh>

Επίσης μπορείτε να δείτε τις εργασίες του συνεδρίου στα Αγγλικά εδώ: www.ikarianet.gr

Ο **πρόεδρος** της οργανωτικής επιτροπής &
Δήμαρχος Ικαρίας

Στέλιος Σταμούλος

Τα μέλη της οργανωτικής επιτροπής

Νίκος Λαρδάς, Μαρίνα Μουλά
Ζήσης Αγγελίδης, Ειρήνη Μαυρογιώργη
Σωτήρης Κόχυλας, Νίκος Καλαμάρας,
Κων/νος Σταμούλης, Ηλίας Γαγλιάς
Θεόδωρος Ανδριώτης, Ιωάννης Κέφαλος
Λευτέρης Φλυτζάνης, Σοφία Στενού.